

Fa'aulu le talosaga mo lafoga fa'afo'i

Ta'iala Mo Tagata Faigaluega le polokalame a le PALM I Totonu O Ausetalia

O le tele o tagata faigaluega i Ausetalia e manaomia ona faaulu talosaga mo lafoga fa'afo'i e faailoa ai lafoga e le'i totogia pe toe faafo'i tupe, mo tausaga faaletupe uma latou te galulue ai i Ausetalia.

E le manaomia ona faaulu se talosaga o sau lafoga fa'afo'i pe afai o oe o se tagata faigaluega mo se taimi puupuu i lalo o le polokalame a le PALM ma o au tupe maua uma sa maua mai lau galuega i le polokalame a le PALM.

O le tausaga faaletupe a Ausetalia o se vaitaimi o le sefululua masina mai le aso 1 o lulai i le aso 30 o lunu.

E leai se faamautinoaga o le a e maua se talosaga aloa'ia e faamae'a ai se lafoga toe faafo'i - ae e le faapea e le mana'omia ai se lafoga faafod'i.

O lenei pepa o faamatalaga o le a faamatala ai pe aisea ma faapefea ona faamae'a se lafoga toe faafo'i ma faamoemoe e lagolago oe ina ia faataunu'u to'atasi ou tiute tau lafoga.

O le a le lafoga fa'afo'i?

Lafoga fa'afo'i: O le lafoga toe faafo'i o se pepa faatumu e te faatumuina ma faila i le Ofisa o Lafoga a Ausetalia (ATO) e galue ai le aofaiga sa'o o le lafoga e tatau ona e totogia, pe iai se tupe e toe totogi ia te oe.

E mana'omia ona fa'aulu sa'u talosaga mo se lafoga fa'afo'i?

Afai o e faigaluega i lalo o le polokalame a le PALM mo se taimi puupuu e ono lavea oe i lalo o tagata mai fafo mo faamoemoega tau lafoga. E le mana'omia ona faaulu sau talosaga o lafoga fa'afo'i pe afai o au tupe maua uma sa maua mai i lau galuega i le polokalame o le PALM i se falefaigaluega faamaonia.

Afai o e faigaluega i lalo o le polokalame a le PALM mo se taimi umi e ono lavea oe i lalo o tagata Ausetalia mo faamoemoega tau lafoga. O le a mana'omia ona fa'aulu sau talosaga mo se lafoga fa'afo'i.

Mo nisi faamatalaga, vaai le itulau i luga o le uepisaite a le ATO i le PALM Scheme.

E fa'aefea lona faiga?

Afai e te faigaluega, o le a e totogia lafoga o tupe maua i luga o lou totogi. E aoina lafoga o tupe maua i le tausaga atoa a'o maua au tupe maua.

O le a tipi e lau fale faigaluega le lafoga mai totogi ta'itasi ona lafo lea i le Ofisa o Lafoga a Ausetalia (ATO) mo oe. E tāua lenei mea o le Pay As You Go (PAYG) taofiofia. E faia lenei tulaga ina ia aua ne'i telē le pili o lau lafoga i le faai'uga o le tausaga. E mafai ona e silasila i le aofa'i na toesea e lau fale faigaluega i luga o lau pepa o totogi.

A uma le tausaga faaletupe, ona galueaina lea e ATO le aofa'iga atoa taofi o le PAYG ua aveese mai e lau falefaigaluega mai i lou totogi o le tausaga atoa. O le a fua ai pe e maua sau lafoga faafo'i pe mana'omia ona toe totogi atili lafoga.

E maua sa'u tupe fa'afo'i mai le ATO?

E leai se mautinoa o le a maua sau lafoga fa'afo'i mai le ATO. E eseese uma tulaga o tagata, o nisi e maua lafoga fa'afo'i, o nisi tagata o le a totogi pili i le ATO. Aua le fa'amoemoe e maua se lafoga fa'afo'i.

O fea e tu'uina atu ai talosaga o lafoga fa'afo'i?

Saili se fesoasoani i se ofisa tau lafoga resitala

Afai e te mana'o e saunia ma faaulu e se ofisa tau lafoga lau lafoga fa'afo'i, pe tuuina atu foi ia te oe se fautuaga tau lafoga, e tatau ona e faamautinoa o loo resitala i latou ma le Komiti Faafoe o Galuega Tau Lafoga (TPB). E mafai ona e siakiina le TPB Register i le tpb.gov.a e faamautinoa ai ua resitala se ofisa tau lafoga.

O ofisa poo tagata faigaluega tau lafoga o le a iai le latou pili pe tusa ma le \$100 i le \$200 e faatumu ma faaulu ai le talosaga mo oe. la mautinoa lou fesili mo le tau ma o loo e fiafa iai ae le'i faagasolo le faiga o le lafoga faafod'i.

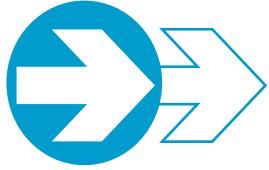
Ave sa'o i le Ofisa o Lafoga a Ausetali (ATO) – leai se totogi

E mafai ona e faia lenei e ala i le ATO Online, lea e mafai ona fesooota'i ma lau MyGov account. E fai fua ae e tatau ona faatumu uma lava e oe.

E mafai fo'i ona faaulu se talosaga o lafoga fa'afo'i e faaaogaina ai le pepa faatumu.

Poo le a lava le auala e te filifili e faaulu ai lau talosaga i lafoga fa'afo'i, manatua e nafa oe ma faamatalaga e te faia. la mautinoa e sa'o uma au toesega ma e faaaofia uma au tupe maua ae e le'i faaulu le talosaga e oe poo lau ofisa tau lafoga.

Fa'aulu le talosaga mo lafoga fa'af'o'i

Ta'iala Mo Tagata Faigaluega le polokalame a le PALM
I Totonu O Ausetalia

O leā le umi e fa'agaioi ai la'u lafoga fa'af'o'i?

O le tele o lafoga faaf'o'i faauluina online e faagaso i totolu o le **14 aso**. Afai e mana'omia e le ATO ona faagaso lima lau talosaga, faamolemole tuu atu i le 30 aso faalekalena.

Afai e faaulu lau talosaga o tupe faaf'o'i e ala i le pepa faatumu, e mafai ona oo atu i le 50 aso faapisinisi lona faagasologa.

E mafai ona e siakiina le tulaga o lau lafoga faaf'o'i faaaogaina ai filifiliga tau fesoasoani mo oe nei:

- ATO Online e ala i le myGov
- Auaunaga tau telefoni (13 28 65 ma filifili le filifiliga 1 ma toe 1 fo'i).

O leā ou te mana'omia e fa'aulu ai la'u talosaga mo lafoga fa'af'o'i?

Faamaumauga o tupe maua online: E mafai ona e maua i luga o le initaneti se faamatalaga o tupe maua o loo ototo ai le aofa'iga o lou totogi atoa ma le aofa'iga o le lafoga na totogina i le taimi o le tausaga faaletupe. O le a tuuina atu e lau falefaigaluega lenei mea ia te oe, pe e mafai ona maua i luga o le ATO Online e ala i le MyGov.

O afea e tatau na fa'aulu ai sau talosaga mo lafoga fa'af'o'i

Faaulu lau talosaga mo lafoga faaf'o'i pe afai ua '**lafoga saunia'** lau faamatalaga o tupe maua. O le tele o falefaigaluega e faia lea tulaga seja o'o i le **Aso 14 o lulai**. Afai ae faaulu ae le'i 'lafoga saunia' e ono le sa'o faamatalaga o tupe maua ma e mafai ona tupu ai le faatuai i le faagasologa o lau lafoga faaf'o'i.

Afai e te mana'omia ona faatumu se lafoga faaf'o'i e tatau ona faaulu le talosaga pe fesoota'i ma se ofisa tau lafoga, e oo atu i le aso **31 o Oketopa**. Afai e tuai ona faaulu lau talosaga, e ono faasalaina oe.

Manatua: siaki poo lata mai faamatalaga tau fesoota'iga ma lau faletupe pe a faaulu lau talosaga mo lafoga faaf'o'i. E fesoasoani lea i le ATO i le logoina o oe ma faamautinoa e taunu atu lau lafoga faaf'o'i ia te oe.

Lafoga o le Medicare

Afai o oe o se tagata nofo i Ausetalia ma ua sili atu ma le \$24,276 lau tupe maua i le tausaga faaletupe ma e te le maua se Medicare i lalo o le polokalame o le Family Accompaniment Program, e manaomia ona e faatumuina se **Medicare Entitlement Statement**. E te le tau totogina le lafoga faaaopopo (Medical Levy) pe afai ua e maua se Medicare Entitlement Statement ma faapena foi i lou to'alua ma/poo tamaiti (pe a iai). E mafai ona e talosaga mo se Medicare Entitlement Statement e ala i le myGov pe faatumu se itulau faatumu online. E tatau ona faaulu se talosaga fou i tausaga uma.

E tatau ona e faatali se'i maua lau Medicare Entitlement Statement ae le'i faaulu lau talosaga mo lafoga faaf'o'i.

Sitepu i le faaaluina o lau talosaga mo lafoga faaf'o'i

SITEPU 1

Tauao lau faamaumauga o tupe maua. E masani ona maua i le ATO Online e ala i le MyGov pe a mae'a le 14 o lulai.

SITEPU 2

Afai e faaalu lau talosaga online, faamolemole alu i le ATO Online e ala i le MyGov ma mulimuli i faatonuga.

Afai e faaalu e ala i se isi vaega (ofisa tau lafoga resitalaina)

- Saili se ofisa tau lafoga resitala i le tou nofoaga - e mafai ona e maua i le sailiga lea o le **TPB public register** e leai se totogi.
- E mafai ona fautua atu fo'i lau falefaigaluega i se ofisa tau lafoga.
- E fai sou avanoa faatulagaina pe e te alu i le latou ofisa. O le a manaomia foi ona tuuina atu i ai latou faamaumauga o au tupe maua ma/po o lisiti.
- Ia mautinoa ia e malamalam a tatau ona totogi sa'o lau pili. O nisi e iai le filifiliga e ave ai e le so'oupu o lafoga le pili mai lau lafoga fa'af'o'i.

SITEPU 3

O le a faailoa atu e le ATO poo lau so'oupu o lafoga poo e nofo aitalafu, pe maua sau lafoga fa'af'o'i. Manatua: Afai o e nofo aitalafu, e mana'omia ona e fa'afeso'ota'i le ATO ina ia faatulaga le totogina. O lau tupe faaf'o'i e ono alu ai le **5 aso faapisinisi** e oo atu ai i lau tusitupe filifilia.

O iai pea ni au fesili?

Afai e te mana'omia nisi faamatalaga:

- talanoa i isi tagata faigaluega poo lou ta'ita'i
- talanoa i lau kamupani
- talanoa i se tasi mai lou nu'u f.t. o le lotu poo kalapu taalo
- vili le laina o auaunaga lagolago a le PALM: 1800 51 51 31
- vili le laina fesoasoani a le ATO: 13 28 65
- asiasi i le itulau a le ATO i luga o le upega tafailagi: [Lodging your first tax return | Australian Taxation Office \(ato.gov.au\)](https://www.ato.gov.au)
- E maua fo'l pepa o faamatalaga o se TPB [iinei](#) o loo lisi atu ai nisi o au tiute.

Australian Government

palmscheme.gov.au